

دانشکده پرستاری سنقر

عنوان درس: روانشناسی فردی و اجتماعی

مخاطبان: دانشجویان کارشناسی پرستاری ترم یک.

تعداد واحد: (یا سهم استاد از واحد) ۲ واحد نظری، آقای محمود رحمتی (۲ واحد).

ساعت پاسخگویی به سوالات فراگیر: دوشنبه ساعت ۱۴-۱۲

زمان ارائه درس: یکشنبه ساعت ۱۶-۱۴ نیمسال دوم ۹۶-۹۵ **مدرس:** آقای رحمتی

درس و پیشی نیاز: ندارد.

هدف کلی درس: این درس به منظور آشنایی دانشجو با مفاهیم اصلی روان شناسی با تاکید بر رفتار های فردی، گروهی و ارتباطات اجتماعی تنظیم شده است. در این درس مفاهیمی نظیر ارگانیزم، اساس زیستی رفتار، شخصیت، هیجان، مراحل رشد و تکامل از جنینی تا پیری، تعامل اجتماعی، ناهنجاری های فردی، اجتماعی و... توضیح داده می شود.

اهداف کلی جلسات:

۱. آشنایی دانشجویان با تعریف روانشناسی، تاریخچه و مکاتب روانشناسی.

۲. آشنایی با انواع رشته های روان شناسی، تعریف روان شناسی اجتماعی و کاربرد آن.

۳. آشنایی با ارگانیزم، تفاوت های فردی، تعامل شخصیت با محیط.

۴. آشنایی با تعریف شخصیت، شخصیت در رویکرد روانکاوانه،.

۵. آشنایی با مفاهیم روان بویایی، نظریه رشد روانی - جنسی.

۶. آشنایی با مکانیزم های دفاعی.

۷. آشنایی با نظریه رشد روانی اجتماعی اریکسون.

۸. آشنایی با رویکرد رفتارگرایانه شخصیت.

۹. آشنایی با رویکرد پدیدارشناسانه شخصیت، نظریه مازلو

۱۰. آشنایی با نظریه رشد ذهنی پیاژه

۱۱. آشنایی با مفهوم هوش و انواع آن، حافظه

۱۲. آشنایی با مفهوم احساس و ادراک

۱۳. آشنایی با مفهوم هیجان، پرخاشگری

۱۴. آشنایی با تعارض و ناکامی

۱۵. آشنایی با نظریه ارتباطات بین فردی سالیوان، نقش فرهنگ در ارتباط

۱۶. آشنایی با ناهنجاری های اجتماعی

اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

هدف کلی جلسه اول: آشنایی با تعریف روانشناسی، تاریخچه و مکاتب روانشناسی.

اهداف ویژه جلسه اول:

در پایان دانشجو قادر باشد؛

۱-۱ روان شناسی را تعریف کند و اهداف روانشناسی را توضیح دهد.

۱-۲ تاریخچه شکل گیری روانشناسی را شرح دهد.

۱-۳ انواع مکاتب روانشناسی را نام ببرد.

۱-۴ هر یک از مکاتب روان شناسی را توضیح داده و حوزه هر یک را در روانشناسی مشخص نماید.

هدف کلی جلسه دوم: آشنایی با انواع رشته های روان شناسی، تعریف روان شناسی اجتماعی و کاربرد آن.

اهداف ویژه جلسه دوم:

در پایان دانشجو قادر باشد؛

۲-۱ انواع رشته های روان شناسی را تعریف کند.

۲-۲ روانشناسی اجتماعی را تعریف کند.

۲-۳ تاریخچه و تحول روانشناسی اجتماعی را بیان کند.

۲-۴ اهمیت روانشناسی اجتماعی را شرح دهد.

۲-۵ تفاوت روانشناسی اجتماعی، جامعه شناسی و مردم شناسی را توضیح دهد.

هدف کلی جلسه سوم: آشنایی با ارگانسیم، تفاوت های فردی، تعامل شخصیت با محیط

اهداف ویژه جلسه سوم:

در پایان دانشجو قادر باشد؛

۳-۱ اساس زیستی رفتار موجود زنده را توضیح دهد.

۳-۲ علت تفاوت های فردی را توضیح دهد.

۳-۳ نقش عوامل وراثت و محیط در شکل گیری رفتار بیان نماید.

۳-۴ تعامل شخصیت با محیط را شرح دهد.

هدف کلی جلسه چهارم: آشنایی با تعریف شخصیت، شخصیت در رویکرد روانکاوانه.

اهداف ویژه جلسه چهارم:

در پایان دانشجو قادر باشد؛

۴-۱ شخصیت را تعریف کند.

۴-۲ مفاهیم منش و مزاج را توضیح دهد.

۴-۳ شخصیت را در رویکرد روانکاوانه تعریف کند.

۴-۴ ساختار ذهن را در رویکرد روانکاوی شرح دهد.

هدف کلی جلسه پنجم: آشنایی با مفاهیم روان پویایی، نظریه رشد روانی - جنسی.

اهداف ویژه جلسه پنجم:

در پایان دانشجو قادر باشد؛

- ۱-۵ اجزای شخصیت را در رویکرد روانکاوی توضیح دهد.
- ۲-۵ مفاهیم روان پویایی را نام برده و توضیح دهد.
- ۳-۵ مراحل پنجگانه رشد روانی - جنسی را توضیح دهد.
- ۴-۵ انواع آزمون های شخصیت و کاربرد های آنها را بداند.

هدف کلی جلسه ششم: آشنایی با مکانیزم های دفاعی.

اهداف ویژه جلسه ششم:

در پایان دانشجو قادر باشد؛

- ۱-۶ مکانیزم های دفاعی را تعریف کند.
- ۲-۶ کاربرد مکانیزم های دفاعی را شرح دهد.
- ۳-۶ انواع مکانیزم های دفاعی را توضیح دهد.
- ۴-۶ انواع مکانیزم های دفاعی را از یکدیگر تفکیک کرده و مثال بیاورد.

هدف کلی جلسه هفتم: آشنایی با نظریه رشد روانی اجتماعی اریکسون.

اهداف ویژه جلسه هفتم:

در پایان دانشجو قادر باشد؛

- ۱-۷ مراحل هشتگانه رشد روانی - اجتماعی اریکسون را نام ببرد.
- ۲-۷ هر یک از مراحل هشتگانه رشد روانی - اجتماعی اریکسون را توضیح دهد.
- ۳-۷ خصوصیات هر یک از مراحل را شرح دهد.
- ۴-۷ مراحل هشتگانه رشد روانی - اجتماعی اریکسون را تفکیک و با هم مقایسه کند.

هدف کلی جلسه هشتم: آشنایی با رویکرد رفتارگرایانه شخصیت.

اهداف ویژه جلسه هشتم:

در پایان دانشجو قادر باشد؛

- ۱-۸ شخصیت را در رویکرد رفتارگرایانه تعریف کند.
- ۲-۸ نظریه شرطی سازی کلاسیک را توضیح دهد.
- ۳-۸ نظریه شرطی سازی فعال را توضیح دهد.
- ۴-۸ یادگیری را تعریف نماید.
- ۵-۸ اصول یادگیری را توضیح دهد.

هدف کلی جلسه نهم: آشنایی دانشویان با رویکرد پدیدارشناسانه شخصیت، نظریه مازلو و مفهوم انگیزش

اهداف ویژه جلسه نهم:

در پایان دانشجو قادر باشد؛

- ۱-۹ مفهوم شخصیت را در رویکرد پدیدارشناسانه توضیح دهد.
- ۲-۹ نیازهای اساسی انسان را از دیدگاه مازلو نام ببرد.
- ۳-۹ تئوری نیازهای مازلو را توضیح دهد.

۹-۴ مفهوم انگیزش را بیان نموده و ارتباط آن را با نیازها درک کند.

هدف کلی جلسه دهم: آشنایی دانشجویان با نظریه رشد ذهنی پیازه

اهداف ویژه جلسه دهم:

در پایان دانشجو قادر باشد؛

- ۱-۱۰ مراحل رشد شناختی پیازه را نام ببرد.
- ۲-۱۰ مرحله حسی - حرکتی را توضیح داده و خصوصیات آن را شرح دهد.
- ۳-۱۰ مرحله پیش عملیاتی را توضیح داده و خصوصیات آن را شرح دهد.
- ۴-۱۰ مرحله عملیات عینی را توضیح داده و خصوصیات آن را شرح دهد.
- ۵-۱۰ مرحله تفکر صوری را توضیح داده و خصوصیات آن را شرح دهد.

هدف کلی جلسه یازدهم: آشنایی دانشجویان با مفهوم هوش و انواع آن، حافظه

اهداف ویژه جلسه یازدهم:

در پایان دانشجو قادر باشد؛

- ۱-۱۱ هوش را تعریف کند.
- ۲-۱۱ عوامل موثر بر هوش را نام ببرد.
- ۳-۱۱ نظریه های مرتبط با هوش (کتل، اسپیرمن و ترستون) را توضیح دهد.
- ۴-۱۱ نحوه تعیین ضریب هوش را بیان کند.
- ۵-۱۱ حافظه را تعریف کند و انواع آن را نام ببرد.
- ۶-۱۱ مراحل حافظه را ذکر کند.

هدف کلی جلسه دوازدهم: آشنایی دانشجویان با مفاهیم توجه، احساس و ادراک

اهداف ویژه جلسه دوازدهم:

در پایان دانشجو قادر باشد؛

- ۱-۱۲ مفهوم احساس را توضیح دهد.
- ۲-۱۲ عملکردهای اندام حسی بدن انسان را توضیح دهد.
- ۳-۱۲ مفهوم توجه و ادراک را توضیح دهد.
- ۴-۱۲ تفاوت احساس با ادراک را بیان نماید.
- ۵-۱۲ عوامل موثر بر ادراک انسان را نام ببرد.
- ۶-۱۲ انواع اختلالات درک را توضیح دهد.

هدف کلی جلسه سیزدهم: آشنایی دانشجویان با مفهوم هیجان، پر خاشگری

اهداف ویژه جلسه سیزدهم:

در پایان دانشجو قادر باشد؛

- ۱-۱۳ هیجان را تعریف کند.
- ۲-۱۳ نظریه های هیجان (جیمز لانگه، پسخوراند زیستی و لازاروس) را شرح دهد.
- ۳-۱۳ اجزای هیجان را توضیح دهد.
- ۴-۱۳ انواع هیجان را بیان نماید.
- ۵-۱۳ پر خاشگری را تعریف نماید.

۱۳-۶ علل پرخاشگری را توضیح دهد.

۱۳-۷ راههای کنترل پرخاشگری را نام ببرد.

هدف کلی جلسه چهاردهم: آشنایی دانشجویان با تعارض و ناکامی

اهداف ویژه جلسه چهاردهم:

در پایان دانشجو قادر باشد؛

۱۴-۱ مفهوم تعارض و ناکامی را توضیح دهد.

۱۴-۲ اشکال واکنش به ناکامی را توضیح دهد.

۱۴-۳ انواع تعارض را نام برده و توضیح دهد.

۱۴-۴ سازگاری با تعارض و ناکامی را توضیح دهد.

هدف کلی جلسه پانزدهم: آشنایی دانشجویان با نظریه ارتباطات بین فردی سالیوان، نقش فرهنگ در ارتباط

اهداف ویژه جلسه پانزدهم:

در پایان دانشجو قادر باشد؛

۱۵-۱ نظریه ارتباطات بین فردی سالیوان را توضیح دهد.

۱۵-۲ مفهوم فرهنگ را بیان نماید.

۱۵-۳ نقش فرهنگ بر ارتباط را توضیح دهد.

هدف کلی جلسه شانزدهم: آشنایی دانشجویان با ناهنجاری های اجتماعی

اهداف ویژه جلسه شانزدهم:

در پایان دانشجو قادر باشد؛

۱۶-۱ ناهنجاریهای اجتماعی را تعریف کند.

۱۶-۲ عوامل موثر در انحرافات اجتماعی را توضیح دهد.

۱۶-۳ مفهوم بزهکاری و جرم و انواع آن را بیان نماید.

۱۶-۴ راههای پیشگیری و مبارزه با انحرافات اجتماعی را توضیح دهد.

منابع:

۱. قرآن کریم. ترجمه استاد محمد مهدی فولادوند.
۲. اتکینسون، ریتال و دیگران. زمینه روان شناسی هیلگارد. ترجمه حسن رفیعی، جلد اول و دوم. تهران انتشارات ارجمند، ۱۳۸۸.
۳. دواچی اقدس، طبایی سکینه. روانشناسی اجتماعی برای دانشجویان پرستاری و مامایی. انتشارات شهراب. تهران؛ ۱۳۸۴
۴. تایلور، کارول و دیگران. اصول پرستاری تایلور (مفاهیم پرستاری) بخش یک و دو. گروه مترجمین دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران: نشر و تبلیغ بشری ۱۳۸۸.
۵. سارافینو، ادواردپ. روان شناسی سلامت. ترجمه دکتر سید علی احمدی ابهری و دیگران، تهران: انتشارات رشد، ۱۳۸۴.
۶. شاملو، سعید. بهداشت روانی. تهران: انتشارات رشد، ۱۳۸۲.

۷. کاپلان، هارولد و سادوک بنیامین. خلاصه روانپزشکی. ترجمه نصر الله پور افکاری، جلد اول، تهران: انتشارات شهر آب.

۸. کوشان، محسن. روانشناسی عمومی و اجتماعی برای پرستار. تهران: انتشارات اندیشه رفیع، ۱۳۸۶.

۹. گنجی، حمزه. روانشناسی عمومی. تهران: انتشارات ارسباران، ۱۳۷۶.

10. Beck, C, K ,Rawlins, R.P and Williams, SR. Mental Health Psychiatric Nursing. Washiatric Mental Health Nursing. V.S.A, Lippincott Company, 1989.

11. Brooking Julia I. Ritter Susan A.H, Thomas Ben L.A Textbook of Psychiatric and Mental Health Nursing. U.K, Churchill Livingstone 1992.

12. Fortinash Holoday .Psychiatric Mental Health Nursing . Second Edition. Mosby .2000.

13. Mohr. WANDA K. Psychiatric – Mental Health Nursing .Sixth Edition .Lippincott Williams Wiking .2006.

14. Stuart Sundeen .Principles and Practice of Psychiatric Nursing. Sixth Edition .Mosby , ۲۰۰۵

روش تدریس:

سخنرانی، بحث گروهی و کنفرانس

وسایل آموزشی:

ویدئو پرژکتور، کامپیوتر، وایت برد

سنجش و ارزشیابی

آزمون	روش	سهم از نمره کل	تاریخ	ساعت
کوئیز	شفاهی	۱ نمره	////////////////	////////////////
آزمون میان ترم	کتبی	۴ نمره		
آزمون پایان ترم	کتبی	۱۴ نمره		
حضور فعال در کلاس		۱ نمره		

مقررات کلاس و انتظارات از دانشجو:

- حضور منظم و بموقع در کلاس قبل از حضور استاد و عدم ترک کلاس تا پایان وقت.
- تشخیص مجاز بودن غیبت در جلسات درس با ارائه مدارک مستند و با تشخیص معاون محترم آموزشی دانشکده.
- شرکت در فعالیت ها و بحث های گروهی.
- ارائه تکالیف خواسته شده در طول ترم.
- خاموش کردن تلفن همراه یا silent گذاشتن آن.

نام و امضای مسئول EDO دانشکده:

تاریخ ارسال:

نام و امضای مدیر گروه:

تاریخ ارسال:

نام و امضای مدرس:

تاریخ تحویل:

جدول زمانبندی درس:

روز و ساعت جلسه : یکشنبه، ساعت ۱۶-۱۴

جلسه	تاریخ	موضوع هر جلسه	مدرس
۱		تعریف روان شناسی، تاریخچه و مکاتب روانشناسی	آقای رحمتی
۲		انواع رشته های روان شناسی، تعریف روان شناسی اجتماعی و کاربرد آن	//
۳		ارگانسیم، تفاوت های فردی، تعامل شخصیت با محیط	//
۴		تعریف شخصیت، شخصیت در رویکرد روانکاوانه	//
۵		مفاهیم روان پویایی، نظریه رشد روانی - جنسی	//
۶		مکانیزم های دفاعی	//
۷		نظریه رشد روانی اجتماعی اریکسون	//
۸	مجازی	رویکرد رفتارگرایانه شخصیت	//
۹		رویکرد پدیدارشناسانه شخصیت، نظریه مازلو	//
۱۰		نظریه رشد ذهنی پیاژه	//
۱۱		هوش و حافظه	//
۱۲		احساس و ادراک	//
۱۳	مجازی	هیجان، پر خاشگری	//
۱۴		تعارض و ناکامی	//
۱۵		نظریه ارتباطات بین فردی سالیوان، نقش فرهنگ در ارتباط	//
۱۶		ناهنجاری های اجتماعی	//